

Sygn. akt I UK 471/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania A. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Rybniku
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 8 maja 2014 r., sygn. akt III AUa 1723/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 maja 2014 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach - Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 24 kwietnia 2013 r. i oddalił odwołanie A.S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rybniku odmawiającej wnioskodawcy prawa do emerytury.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. § 8a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm., dalej jako rozporządzenie) i poz. 9 Działu IV Wykazu B stanowiącego załącznik do tego rozporządzenia w związku z art. 184 i art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity

tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm., dalej jako ustawa emerytalna), przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że pracą w szczególnych warunkach w rozumieniu tych przepisów nie jest praca niebędąca samą przeróbką mechaniczną węgla jako niewyczerpująca przesłanki bezpośredniości wskazanej w poz. 9 Działu IV wykazu B, podczas gdy praca bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla to także praca składająca się na proces tej przeróbki w ten sposób, że zapewnia jego prawidłowy przebieg i jest wykonywana w czasie jego trwania, w związku funkcjonalnym i miejscowym z nim, co powoduje, że wykonując ją osoba pracuje w warunkach tożsamyh z tymi co osoba wykonująca przeróbkę mechaniczną węgla w ścisłym znaczeniu.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie apelacji organu rentowego, ewentualnie, o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono potrzebą wykładni § 8a rozporządzenia i poz. 9 Działu IV Wykazu B stanowiącego załącznik do tego rozporządzenia w związku z art. 184 i art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej - wywołujących rozbieżności w przytoczonym orzecznictwie sądów powszechnych w zakresie oceny prac wykonywanych przy przeróbce mechanicznej węgla, które jednakże nie polegają na samej obróbce mechanicznej węgla jako pracy w warunkach szczególnych uprawniającej do wcześniejszego wieku emerytalnego, w tym według kryterium związku tych prac z procesem przeróbki węgla i jego charakteru, który pozwala na uznanie ich za prace w szczególnych warunkach ze względu na narażenie na działanie czynników szkodliwych. Skarżący zaprezentował pogląd, że prace bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla obejmują również prace wspomagające, które przeróbce tej funkcjonalnie i miejscowo towarzyszą.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne

wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Sformułowana przez skarżącego wątpliwość interpretacyjna znalazła już rozstrzygnięcie w orzeczeniach Sądu Najwyższego odnoszących się zarówno do kwalifikacji prac wykonywanych bezpośrednio przy mechanicznej przeróbce węgla, jak i w innych procesach technologicznych. W wyrokach z dnia 16 czerwca 2009 r., I UK 20/09 (niepublikowanym) oraz z dnia 25 maja 2010 r., I UK 3/10 (Monitor Prawa Pracy 2010 nr 8, s. 394) wyjaśniono, że poz. 9 działu IV wykazu B załącznika do rozporządzenia kładzie nacisk na bezpośredni związek wykonywanej pracy z procesem mechanicznej obróbki węgla. Wynika z tego, że dla zakwalifikowania wykonywanej pracy jako pracy w szczególnych warunkach ma narażenie na szkodliwe dla zdrowia warunki panujące na stanowiskach robotniczych w ciągu technologicznym mechanicznej obróbki węgla. Proces ten polega na sortowaniu według wielkości ziaren i kawałków węgla, rozdrabnianiu, klasyfikacji wodnej lub powietrznej, dla rozdzielania drobnych ziaren węgla według wielkości, wzbogacaniu, czyli rozdzielaniu minerałów według składu, mającym na celu zwiększenie zawartości substancji palnej w węglu przez częściowe usunięcie z niego domieszek substancji mineralnej, suszeniu (odwadnianiu), czyli zwiększeniu zawartości substancji palnej przez częściowe lub całkowite usunięcie balastu w postaci wilgoci, odpylaniu, co wynika z potrzeb technologii procesów przeróbczych i

względów BHP, mieszaniu, mającemu na celu uśrednienie parametrów węgla, brykietowaniu lub aglomeracji, w celu spojenia najdrobniejszych ziaren mialów węglowych w kawałki o większych rozmiarach.

Wynika z tego, że wykonywanie czynności ślusarza remontowo-maszynowego, polegających na wymianie krążników na taśmociągach transportujących węgiel, wymianie uszkodzonych kubelków w elewatorach węglowych, wymianie sit w przesiewaczach, które uległy wytarciu przez węgiel i naprawie podajników węgla, nie stanowi pracy w tak rozumianym procesie technologicznym, podobnie jak nie stanowią pracy bezpośrednio przy produkcji oraz przetwórstwie ołowiu - prace elektryka i elektromontera polegające na naprawie i konserwacji urządzeń elektrycznych, mimo ich wykonywania w kontakcie z ołowiem (tak w wyroku z dnia 14 grudnia 2009 r., I UK 218/09, LEX nr 577817), pracy przy spawaniu - nieobjęte procesem spawania prace ślusarskie polegające na przygotowaniu materiałów do spawania i prace montażowe, jeżeli w toku tych czynności nie były wykonywane przez pracownika prace spawalnicze (por. wyroki z dnia 29 stycznia 2008 r., I UK 192/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 70; z dnia 8 czerwca 2011 r., I UK 393/10, LEX nr 950426; z dnia 15 grudnia 2011 r., II UK 106/11, LEX nr 1130389), czy też pracy bezpośrednio przy budowie i remoncie statków morskich - prace pomocnicze w stosunku do czynności *stricte* budowlano-remontowych (np. murarskich lub posadzkarskich), polegające na dostarczaniu materiałów niezbędnych do ich wykonania (tak w wyroku z dnia 10 kwietnia 2014 r., II UK 395/13, LEX nr 1455235).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.